

Javaslat

a Biai Római Katolikus Szent Anna Plébániatemplom
felvételére a Biatorbágyi Értéktárba

Készítette:

Tótpál Judit DLA

Biatorbágy, 2015. április

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó neve:

Tótpál Judit DLA

2. A javaslatot benyújtó személy adatai:

Név: Tótpál Judit DLA

Levelezési cím:

Telefonszám: +36 20 299 0763

E-mail cím: tpjudit@gmail.com

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése:

BIAI RÓMAI KATOLIKUS SZENT ANNA PLÉBÁNIATEMPLOM

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

Épített környezet

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

2051 Biatorbágy, Szentháromság tér hrsz.: 113

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

Biatorbágyi Értéktár

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

A biai Szent Anna plébániatemplom országos szintű műemléki védelem alatt áll. 2008-ban, a helyi Önkormányzat megbízásából a Sándor-Metternich kastélyról a BME Építészettörténeti és Műemléki Tanszék kutatói átfogó tudományos dokumentációt állítottak össze, mely szemrevételezés, helyszíni megfigyelés, levéltári kutatások, a szakirodalom feldolgozása alapján mutatja be az épületegyüttes múltját és jelenét. Az építészettörténeti kutatás része a Szent Anna plébániatemplom, mely a kastély kápolnájaként (magánkápolnaként) épült, az

épületegyüttes szerves részeként, s bár ma önálló helyrajzi számon nyilvántartott ingatlan, története és térisége csak a kastélyegyüttes viszonylatában értelmezhető.

Fontos megjegyezni, hogy az épületek helyszíni feltárására mindeközéig nem került sor.

A templom feltehetőleg a korábbi Szent Kristóf földesúri magánkápolna helyén vagy szomszédságában épült, az uradalmi kastéllyal összefüggésben, 1766-ban. Építtetője Sándor Antal báró.

Az egyhajós, egyenes szentélyzáródású, karzattal rendelkező épület többszöri átalakítás, bővítés után, 1800-ra nyerte el mai formáját, szentélybővítés, toronyépítés, majd az új uradalmi kastélyhoz illeszkedő klasszicista utcai homlokzat építése, során. A tervező személye bizonytalan.

A belső tér legmeghatározóbb átalakítása Angeli András plébános (a plébániává vált lelkészség első plébánosa) nevéhez fűződik. A templom teljes belső terének megújulását eredményező átalakításai közül legjelentősebb a mai használatos, új főoltár építése, mely a II. Vatikáni Zsinat előtt több mint egy évtizeddel felállított kettős oltár, amely a szemben misézést (versus populum) lehetővé teszi. (Tervező: Tóth Gyula)

Restaurálások:

1891-92-ben,

1909-10-ben öntöttvas oszlopokon álló kórussal bővült,

1924-ben,

1928-ban,

1934-ben új harang, torony-megmagasítás négy kis ablakkal

1948-tól 1960-as évekig Angeli-féle átalakítások

A 70-es években a földem- és tetőfelújítás során a földemre faburkolat készült.

A 90-es években legfontosabb fejleménye a Mária-mellékoltár, melynek oltárképe az eredeti főoltárkép felújítva.

Az évezred elején megvalósított gépészeti felújítás (padlófűtés kiépítése) során az eredeti kőlapokat a hajóban lecserélték.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A több mint 200 éves Szent Anna Plébániatemplom a Sándor-Metternich kastéllyal szerves egységet alkotva a biai településközpont meghatározó, identitást hordozó eleme.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája

BME Építészettörténelmi és Műemléki Tanszék, Dr. Fekete J. Csaba, Gyetvainé Dr. Balogh Ágnes: A Sándor-Metternich kastély építészettörténelmi kutatása, Budapest 2008, in: <http://www.biatorbagy.hu/biatorbagy/epiteszeti-ertekek/sandor%E2%80%93metternich-kastely>

Dr. Palovics Lajos: A Biai Római Katolikus Közösség c., in: Biatorbágyi Krónika 1992/7, 2.o

Dr. Palovics Lajos: A biai Szent Anna plébániatemplom belső tere c., in. Biatorbágyi Krónika 1994/7, 2.o

Horváth Imre: A biai keresztelőkút története c., in. Biatorbágyi Krónika 2005 /12, 21.o

Hododsi Erika: A Sándor család c., in: Biatorbágyi Krónika 1996/10, 31.o

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat